

יח:

עין משפט
גר מצוה

פ' א מ"י פ"ה מ"ה
 פ"ה ה"י י"א [יב]
 סמך עשין יב טו"ש"ע י"ד
 ס"י רמז ספ"ד:
 פ' ב מ"י שס פ"ה ה"ד
 סמך טו"ש"ע י"ד
 ס"י רמז ספ"ד יג [יזכ]
 אלפס עוד כסודרין פ"ה
 דף רנ"א:
 פ"ה ג מ"י טו"ש"ע שס
 ספ"ד יד [יזכר אלפס
 שס]:

[illegible]

הגהות הב"ח

(ח) במסכת ר"א אומר
שכר מותר: (ט) רש"י
ד"ה לית וכו' מקושין בבי
עשה לי: (י) רש"י ד"ה
אלמא וכו' ויגן אמרי
ההוא: (יא) רש"י ד"ה
ולא נפקא לן מינה כלל
ההוא בפלוגתא וישנה
לשכירות מהתלם וכו'
מקרא דלא שייך אהי וכו'
ונס כ"ל וכו' כדלמרי
נמחק: (יב) רש"י פלוגתא
בשכר: (יג) רש"י

הגהות הגר"א

[א] גמ' נכסיו. נמחק ינ"ב
דרכו: **[ב]** במשנה ואין
עושין תכשיטין לעבודת
כוכבים קטלואת מחים
וטכיות רח"ל נשכר
מותר. כל זה נמחק (ועי'
תוס' ד"ה הוי"ט);

רבינו חננאל

[עוֹלָם] יִשְׁלֵשׁ אֵדָם לֵב
 שֵׁי רֹוֹשׁ יִשְׁלֵשׁ בִּקְרָדָה
 שֵׁיִשׁ בִּשְׁמֵשׁ שֵׁיִשׁ
 הַמְדֻלָּד. שֶׁחַד שְׁמִית
 בְּעֵת אֶבֶר רַב־אֵם שְׁמִיר
 לֵב בְּעֵת הַלֹּדֶה בְּעֵת
 שְׁמִירֵה לִוְרָאֵה וְלִוְלֹה אֵם
 יִבֹּל אֵדָם מִקְמִישׁ וְאֵם
 אֵדָם עֵלִי הַכְּהֹנִים אִמְרָה
 עַל הַפְּסֹלֶס שֶׁלֹּא שְׁמִיר
 לִדְמֹל עַל הַלֹּדֶה כִּמְנוֹ
 אֵדָם כֵּן הַרְשֵׁעִים כֵּן
 כִּכְזֹו וְאֵדָה וְהִיטֵנו אִמְרָה
 רַב־אֵדָה בִּדְבָרֵי כֵן רַבִּים
 תְּחִלִּים מִהֵלֶּה אֵדָה תְּחִלִּים
 שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לִוְרָאֵה וְהִיטֵנו.
 וְהִיטֵנו בְּהִוְרָאֵה אִדָּה
 וְהִיטֵנו מִכֵּן מִן שְׁנֵה לִוְרָאֵה
 אֵדָם לִוְרָאֵה שֶׁחַד שְׁמִיר
 וְהִיטֵנו כֵּן שֶׁחַד שְׁמִיר
 שִׁשְׁנֵהוּ בִּכְמוֹת אִמְרָה
 הַשֵּׁשׁ וּפְרָקִי בֵּינֵה שְׁמִיר
 עַל חֲמִשִּׁי בֵּינֵה לֹדֶה עֵדָה
 מִיֵּלֶה אֵדָה אִמְרָה וְהִיטֵנו
 כֵּן שְׁמִיר כֵּן לִוְרָאֵה לִפְסִיךְ
 הַדֶּה. וְעִשְׂמִים לִוְרָאֵה הַדֶּה
 אֵדָה תְּחִלִּים עֵלִי לִוְרָאֵה
 וְלִיבֵא עֵדָה מִיֵּלֶה וְהִיטֵנו
 מִכֵּן שִׁשְׁנֵה אִמְרָה שְׁמִיר
 תְּחִלִּים עֵדָה לִוְרָאֵה שְׁמִיר
 שִׁשְׁנֵהוּ וְהִיטֵנו אֵדָם יִבֹּל
 וְהִיטֵנו לִוְרָאֵה אִמְרָה הַדֶּה
 שִׁשְׁנֵה שִׁשְׁנֵה אִמְרָה כֵּן שִׁיחַ
 שֶׁחַד שְׁמִיר בֵּינֵה לִוְרָאֵה

יְשׁוּעַשׁ אדם שנותני וכו' **אֵלֶּא** לְיוֹמָהּ. פ"ה ב' ימים מקרא ב' ימים משנה וב' ימים תלמוד ולשון ליומי דחקו לפרש כן מיהו אחרי חילוק לאקשויו מי ידע כמה חי לכך נראה ליומי דבני יוס וכן תהא פסקיה התמוד ומשנת אחרו מקומן וברייתא דבבלי ישמעל וקרא לר"ת דלנו שטוסקון בתלמוד בבלי דיינו כ' הוא כולו במקרא במשנה ובתלמוד כדארמין כמנהגדרין (ד. כד.) ככל כולו במקרא בלול במשנה כולו בתלמוד:

אשר פרו יתן בעתו
יתן בעתו ועלהו לא
הלומד ועל המלמד
לא כן הרשעים כי
אבא אמר רב הונא
יבי רבים חללים הפ
הגיע להוראה ומורה
זה תלמיד שהגיע לר
כמה עד מ' שני
בשני ועלהו לא יב
אמר רב ואמרי
אבא אמר רב המנוני
שיתחילין של ת"ח
ועלהו לא יבול וכל
יהושע בן לוי דבר זה
בנביאים ומשולש
בתורה [א] נכסיו מצ
דכתיב וישמרתם א
ועשיתם אותו למען
תעשון שנים בנביאים
התורה [הוה] מפני
למען תשמור לעשות
תצליח את דרכיך
בכתובים דכתיב כי
ובתורתו יהגה יומם
על פלגי מים אשר
לא יבול וכל אשר
רבי אלכסנדר מאן
חיי בנוו ואתו כור
ליה הב לן חיי אמר
חיים וגו' צזור לשונך

אלמא קסבר ישנה לשבירות
מתחלה ועד סוף. והכי
מנמי (א) פרק האיש מקדש (קדושין
דף מה). גבי ההיא דעשה לי שרין
מזין וטענות ואקדש איז לך אינה
ומפרש טעמא דמין דישנה
משבירות מתחלה ועד סוף א"כ כל
פירותה ופירותה הויא על מלה והכי
גליה (ב) מקדש בנתיב דלויא מקדשה
וקשה מ"ש מההיא דפרק אחרו נשך
יב"מ דף סה. ובס ד"ה שמיטה גבי
מזבין על השכר דרבה ורב יוסף
דאמרי תריוויזו שבירות אינה
לנשך אלא לנשך ואמר רבא
דקו זה רבנן זה מלתא ואוקמה
אקרא ו"ל דודאי כל שני
הפועל חוזר איין על משהו עד
לנשך ואין לנשך" ע"ז עליו משום כל
שני תתלין וזה מוסר להרבות על שכן
אמר רבא לאן אגר נער אבל אס פועל
אגא לחזור מרוד נער איז דיובל לחזור
שישכח שכרו לפי מה שפסק
בשעשעה שחזר אז קרי סוף ולא פסקא
לן (ו) כלל התם פלוגתא דישנה
משבירות מתחלה ועד סוף כדמוכח
התם מקראי דלא שייך אגר נער כדאמרי

החבר בחרה ובמציאו בתחבובים כל העוסק בחרה נכסיו מצליחין בחרה שנאמר ושומרה את דברי הברית הזאת למען
 וישללו ויהיו בניבאיהם ימי שם החרה הוא עפר ונהי' כי אז תחלה את דרכיך ואת תושבילי (במחברים) וכתבי וכל אשר
 יעשה יצליח כי האיש חרובים חיים וגו' ומה מרע ועשה טוב והתעסק בחרה שקרא לזה טוב: (מתני') פסוקא תציע לביפה
 שנעמידה בחרה חרובים אמר לביחה: אי אלוני אם בנך שכור מחר. פסוקא. הביפה משמש עבודת כוכבים היא

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

דלא ליפלוג לישיני על פלגי מים א"ר תנחום
בר חנילאי^א לעולם ישרש אדם שנותיו שליש
במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד מי
ידע איניש כמה חיי כי קאמרין^ב ביומי
יאשר פריז יתן בעתו אמר רבא אם פריז
יתן בעתו ועלהו לא יבול ואם לאו על
הלומד ועל המלמד עליהם הכתוב אומר
^גלא אבא אבן רב הונא אמר רב מאי דכתיב
כי רבים חללים הפילה^ד זה תלמיד שלא
הגיע להוראה ומורה ועצומים כל הרוגיה
זה תלמיד שהגיע להוראה ואינו מורה ועד
כמה^ה עד מ' שנין והא^ו רבא אורי התם
בשזין ועלהו לא יבול^ז אמר רב אחא בר
אדא אמר רב ואמרי לה אמר רב אחא בר
אבא אמר רב המנונא אמר רב^ח 'שאפילו
שחת חולין של ת"ח צריכה^ט תלמוד שנאמר
יועלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח א"ר
יהושע בן לוי דבר זה^י כתוב בתורה ושנוי
בנביאים ומשולש בכתובים כל העוסק
בתורה^{יא} נכסיו מצליחין לו כתוב בתורה
דכתיב^{יב} וישמרתם את דברי הברית הזאת
ועשיתם אותם למען תשכילו את כל אשר
תעשון שנוי בנביאים דכתיב^{יג} לא ימוש ספר
התורה [הזה]^{יד} מפך והגית בו יומם ולילה
למען תשמור לעשות ככל הכתוב בו כי אז
תצליח את דרכיך ואז תשכיל משולש
בכתובים דכתיב^{טו} כי אם בתורת ה' חפצו
ובתורתו יתנה יומם ולילה כעין שתול
על פלגי מים אשר פריז יתן בעתו ועלהו
לא יבול וכל אשר יעשה יצליח מכרז
רבי אלכסנדר מאן בעי חיי מאן בעי
חיי כנוף ואתו כולי עולמא לגביה אמרי
ליה הב לן חיי אמר להו^{טז} ימי האיש החפץ
חיים וגו' נצור לשונך מרע וגו'^{יז} (סור מרע
ועשה טוב וגו') שמא יאמר אדם נצרתי
לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה [אלך]
ואתגרה בשינה ת"ל סור מרע ועשה טוב
^{יח} אין טוב אלא תורה שנאמר^{יט} כי לקח
טוב נתתי לכם תורתי אל תעוובו: הגיע
לכופה מקום שמעמידין בה עבודת כוכבים:
א"ר אלקור אמר רבי יוחנן יאם בנה שכרו
מותר פשיטא^כ משמשי עבודת כוכבים
הן ומשמשי עבודת כוכבים בין לרבי
ישמעאל בין לרבי עקיבא^{כא} אינן אסורין עד
שיעברו אמר רבי ירמיה ולא נצרכה אלא
לעבודת כוכבים עצמה הניחא למ"ד^{כב} עבודת
כוכבים על ישראל אסורה מיד ושל עובד
כוכבים עד שתעבד שפיר אלא למ"ד של
עובד כוכבים אסורה מיד מאי איכא למימר
אלא אמר רבה בר עולא לא נצרכה
כוכבים מאן קא גרים לה גמר מלאכה
במכוש אחרון מכוש אחרון לית ביה שוה
לשכירות מתחלה ועד סוף: **מתני'** [א]
כוכבים קטלאות וגוזמים ומכועות רבי אליעזר
מוברין להם במחומר לקרקע^{כג} מוכר ה
מוכר הוא על שנת לקיץ^{כד} אבל מנהני ה

11/25/2015 11:58 AM

תחלקו השמות דהא גרים שמעתא
 בלישנא אחרינא וחדא מילתא היא
 הו' (ה) משמע גריסיה משום
 כי (ה) מלך וי' ימים משא וכי' וכן
 כל שבוע ושבעה: **אש פרי יו'**
בעסו. שיקבע עמים לתורה:
סורשעים. תרי משמע לומד ומלמד.
 ל"א פרי יו' צעזא שומד ועושה
 פרי כלומר מקיים מה שמצוי בתורה
 חה עיקר: **על הלומד ועל המלמד.**
 שאמור ללמד תורה לתלמיד שמי
 הגון: **הפילה.** לשון נפל שלא
 מלאו ימיו. כלומר תלמיד שלא מלאו
 ימיו רבים חללי: **ועומים.**

המתעלמים והמחרישים ומתאפקים
מלהכירות הורגין את דורן. ועומים
צלשון ועולם עיניו (ישעיה לג): ועד
כמה. הוי רצוי להורשע: עד
ארבעין שנין. מתנולד: והא רבא
זורי. וכל ימיו לא היו אלא ארבעים
שנה כפי"ק דלש"ה השנה (דף י"א):
הסם כשיון. כשאין צעירו גדול
ממנו: שיסם חולין של חמשים
לריבא תלמוד. כדי להתלמד לדבר
בלשונם שהוא צלשון נקיה ועושר
ומרפא: ועלכו. הוי דבר קל שצלין
והכיבד לא יבול כלומר לא יק
לצוריד: פשיטא. שכרו מותר דא
כיפה וז' לאו עבודת כוכבים היא
אלא תשמיש לעבודת כוכבים: בין
לר' ישמעאל ובין לר"ע. דשלמי
עבודת כוכבים עמיה מחמיתי
נאכרת במשמשי מודו דלין אקשוין:
עד שיעבדו. עד שישתמשו בהן
לעבודת כוכבים כפרק רבי ישמעאל
(לקמן דף נ"א): צבריתא בגמרא:
לא נזכרה. הא דר"א: אלא
לעבודת כוכבים עמיה. שאם
עשה ישראל לעבד כוכבים עבודת
כוכבים שכר שכרו מותר: הניחא
למאן דאמר הוי. שלגומא דרבי
ישמעאל ור"ע ראי'. פל ישרא.
עשה ישראל לזכרו למוכרה לעבד
כוכבים: ושל עובד כוכבים

משפיע **כד** **חו** **עדין** **לאו** **נעדי**
משה שכו מותר שזו לנור עובד
כוכים נעשים: מן גרים לה.
הקדמות עובות כוכים: כמנח
האחרון. מכת קורנא האחרון:
לית ביה שום פרוטה. הלך שרי
לשירותא שאר מכוותא ויחבר
דהוא לאו שר עובדת כוכים
הוא. וקסבר ר"א ישנה לשירות
מתחלה ועד סוף זמנא המקבל
עלי לנשותא שר לא אמרין בגמרא
המתלכה הוא קונה כל השירות
אלא כל פורחא ופורחא דעבד קמא
קמא קמי אגרא דפלותא. היא
בקידין (דף מה.) (ו) עשה לי
שירן ממים ועצמות ואקדש בו:
לא

ולא במכוש אחרון עבודת
ואימתה היא גמר מלאכה
פרומה אלמא קסבר ^(א) תישנה
אין עושין תכשיטין לעבודת
אומר ^(ב) בשכר מותר ^(ג) אין
א משיקצין ר' יהודה אומר
לי אמר רבי יוסי בר תנאי
סכל וגבי קדושין כדפרישית ^(ד) וימי חס'

דאָמער

דאמער

היראן ואפי' בא"י דכבר פסיקא הלכתא כד' יוסי
מרחץ אלא במרחץ הקדושה על שם ישראל ומפ
א לבית שמאי ואינה הלכה ואם יש לישראל ה
מותר להשכירה לעובד כוכבים: **מתני'** אין מוכ

מסורת הש"ס

(א) וקדשן לך (ב) שופע
(ג) ע"פ (ד) שם אלה רחב
(ה) וקדשן שם אלה רחב
(ו) ע"פ כפרש"י (ז) מוכה
(ח) ע"פ (ט) כסבור
(י) וקדשן שם אלה רחב
(יא) כסבור אלה רחב
(יב) וקדשן שם אלה רחב
(יג) וקדשן שם אלה רחב
(יד) וקדשן שם אלה רחב
(טו) וקדשן שם אלה רחב
(טז) וקדשן שם אלה רחב
(יז) וקדשן שם אלה רחב
(יח) וקדשן שם אלה רחב
(יט) וקדשן שם אלה רחב
(כ) וקדשן שם אלה רחב
(כא) וקדשן שם אלה רחב
(כב) וקדשן שם אלה רחב
(כג) וקדשן שם אלה רחב
(כד) וקדשן שם אלה רחב
(כה) וקדשן שם אלה רחב
(כו) וקדשן שם אלה רחב
(כז) וקדשן שם אלה רחב
(כח) וקדשן שם אלה רחב
(כט) וקדשן שם אלה רחב
(ל) וקדשן שם אלה רחב

ורדה אור השלם

1. והיה כעץ שחול על
פלני מים אשר פרוי יבול
בעתו ויעלה את יבול
וכל אשר יעשה יציל:
2. תהלים א
לא כן הרשעים י
אם כמץ אשר תפט
דור:
3. כי רבים וצמחם כל
הפילה העצמים כל
היגיד: משלי ד
4. השמרתם את דברי
הברית הזאת וציתם
אתם למען תשביחו את
כל אשר נתקן:
דברים ט
5. לא ימוש דברי התורה
הזה מפני והיה כי יום
הזלילה למען תשמר
לעשות ככל ההצוה בו
כי או תעלה את דרכך
ואו תשביח:

יְהוֹשֻׁעַ אָח
6. כִּי אִם בְּחֹרֶת יִפְעֹל
וּבְחֹרֶחוּ יִהְיֶה יוֹקֵם
וְלִילָה תֵּלִים אֵלֶּם
7. מִי הָאִישׁ הַרְפֵּץ חַיִּים
אֲחֹכ יוֹשִׁים לִרְאוֹת טוֹב:
נֶעַר לְשׁוֹן מֵרַע וְשִׁמְחִין
מְדַבֵּר מִרְמָה
תְּהִלִּים לֹד יֶגִיד
8. סוֹר מִקֶּדַּע וְעֵשֶׂה טוֹב
כְּכֶשׂ שְׁלֹם וְרֹדְפָה
תְּהִלִּים לֹד טו
9. כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי
לָכֶם תֹּרְחָה אֶל הַעֲבוּרָה
מִשְׁלֵי ד ב

רבינו חננאל (המשך)
ומשמש עבודת כוכבים
כל ילד ישימעהל בין
לרע און אשורין און
עו ישימעהל דהא ר
אלא עבודת כוכבים אבל
במשמש עבודת כוכבים
דבר הכל עו ישימעהל
חלקתו ר ישימעהל אומר
בפ' ר ישימעהל אומר
שלש אבנים (דף קט
ע"ב) ופרוק ר ישימעהל
כל ילד ישימעהל דהא ר
אבא עבודת
כוכבים עבודת דהי' ליה
הנחה לרע אשורין
אלא לוי' ישימעהל אומר
עבודת כוכבים ועבודת

זוכבים אינה אסורה אל
 משתעבדו – פשוט
 ורשקו! לא נזכרה אלא
 למבוס אחרון כלומר
 איכות נקראת עבודה
 זוכבים פשוט אחרון
 בשעת ומר למלכה האור
 מכיש אחרון. ללא ביה
 שום אלאם קשר רבד
 ישנה לשירות מתחלה
 ועד וכל שכירות קודם
 שהיה עבודה זוכבים
 מחמת: אינו לאו צד
 אשמן מרחי ישראל
 להכיש לעבוד זוכבים
 בין מנהיג בין חנות זוכבים
 הצד זוכן פסיה העובד
 זוכים כשאי אצות וליכא
 זוכים זוכי אסור: ללא
 יורה וזכות מרחי שאין
 זוכים במחבור לקרע: